

Investigar en Educació I: Epistemologia, Fonamentació i Disseny 2014/2015

Codi: 43199

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313815 Recerca en educació	OB	0	1

Professor de contacte

Nom: Joaquín Gairín Sallán

Correu electrònic: Joaquin.Gairin@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquest mòdul és obligatori de màster

Objectius

Aquest mòdul pretén introduir l'alumnat en les bases epistemològiques, els fonaments i el disseny en investigació en educació

Competències

- Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia
- Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
- Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.
- Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis
- Planificar recerques d'acord amb problemes relacionats amb la pràctica, tenint en compte els avenços teòrics en el camp de coneixement.
- Reconèixer i avaluar les potencialitats i les limitacions dels instruments i de les estratègies metodològiques.
- Reconèixer i relacionar els aspectes teòrics, empírics i socials del domini específic de recerca.
- Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca
- Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma
- Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia
2. Avaluar les potencialitats i limitacions dels diferents instruments i estratègies de recollida de dades

3. Conèixer i respectar els principis ètics i deontològics de l'exercici de la investigació educativa en el registre i anàlisi de dades i el tractament dels participants en la recerca
4. Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
5. Elaborar el projecte d'investigació amb especificació d'objectius i qüestions d'investigació
6. Identificar dubtes, reptes, problemes i necessitats del moment en l'educació.
7. Identificar els referents teòrics i la seva adequació per interpretar problemàtiques pròpies de la recerca en educació
8. Identificar i seleccionar els mètodes d'investigació més idonis per a resoldre situacions problemàtiques reals
9. Identificar problemes a la pràctica i la seva rellevància, interès i oportunitat en el context educatiu.
10. Identificar problemàtiques educatives i avaluar quines aproximacions metodològiques permeten donar-los resposta
11. Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.
12. Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis
13. Jutjar les limitacions ètiques de l'aplicació de determinades estratègies metodològiques.
14. Manejar eficaçment bases de dades i catàlegs bibliogràfics internacionals que permetin realitzar una revisió adequada dels marcs teòrics que sustenten una investigació
15. Revisar el paper que fa i pot fer la investigació en la identificació de les problemàtiques actuals vinculades a l'educació.
16. Seleccionar els marcs teòrics de referència per establir aquells que orienten la investigació.
17. Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca
18. Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma
19. Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris

Continguts

- Introducció a la investigació en educació: significat, contextos i objectes.
- Marc epistemològic / filosòfic per a la investigació educativa
- Investigació educativa i mètode científic. La naturalesa del coneixement científic.
- Paradigmes d'investigació: naturalista, interpretatiu - fenomenològic i socio-crític.
- Paradigmes emergents.
- Mètodes quantitius i qualitius en investigació educativa. La complementarietat metodològica: mètodes mixtes.

- Plantejament del problema, marcs teòrics i contextuals de referència
- Delimitació del problema. De la identificació del tema a la pregunta d'investigació
- El problema en el seu context teòric. La revisió de la literatura: fonts d'informació i referents teòrics.

- El disseny de la investigació:
- La presa de decisions: disseny i concreció de la proposta
- Fases del procés d'investigació
- El projecte de recerca

F

- Aspectes ètics i deontològics en el procés de recerca educativa
- Registre i anàlisi de dades
- Tractament dels participants en la investigació

Metodologia

- L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:
  - Classes magistrals / expositives
  - Lectura d'articles i fonts documentals
  - Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fonts documentals
  - Pràctiques d'aula:
    - Disseny d'investigacions i discussió de la pertinència i viabilitat
  - Presentació / exposició oral de treballs.
  - Tutories

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats relacionades amb estudi personal, lectures complementàries, anàlisi de casos, recerca d'informació	78	3,12	1, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 16, 18
Tallers/exercicis aula	12	0,48	1, 4, 7, 12, 18, 19
Tutories individual / col·lectives	12	0,48	3, 4, 6, 9, 11, 14, 15, 16, 19
explicacions magistrals	20	0,8	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Elaboració treball individual (lectures, memòria final)	24	0,96	4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16
Exposició al plenari	4	0,16	1, 5, 9, 11, 12, 16

Avaluació

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

La nota final serà la mitjana ponderada de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 en totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul en la memòria / treball final del mòdul.

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva en estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Activitats durant el desenvolupament del mòdul	20% - 25%	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Assistència i participació en les sessions	10% - 15%	0	0	1, 12, 17, 19
Memòria / treball individual de mòdul	40% - 45%	0	0	1, 6, 7, 10, 11, 12, 15, 18
Presentació/ns oral/s	20% - 25%	0	0	5, 7, 10, 11, 12, 16, 18

Bibliografia

- CHALMERS, A.F. (1989). ¿Qué es esa cosa llamada ciencia? Madrid: Siglo XXI
- DUCH, L. (1998). Mito, interpretación y cultura. Barcelona: Herder.
- FEYERABEND, P. (1986). Tratado contra el método. Madrid: Tecnos.
- FOUCAULT, M. (1999). El orden del discurso. Barcelona: Tusquets.
- GADAMER, H.-G. (2001). Verdad y método. Salamanca: Sígueme.
- GADAMER, H.-G. (2002). Verdad y método II. Salamanca: Sígueme.
- HABERMAS, J. (1990). La lógica de las ciencias sociales. Madrid: Tecnos.
- HUSSERL, E. (1985). Ideas relativas a una fenomenología pura y una filosofía fenomenológica, Madrid: FCE.
- HUSSERL, E. (1991). La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología trascendental. Barcelona: Crítica.
- KRAFT, V. (1977). El Círculo de Viena. Madrid: Taurus.
- KUHN, T. S. (1987). La estructura de las revoluciones científicas. Madrid: FCE.
- LAKATOS, I. (1989). La metodología de los programas de investigación científica. Madrid: Alianza.
- MARQUARD, O. (2000). Apología de lo contingente. València: Alfons el Magnànim.
- NIETZSCHE, F. (1979). La genealogía de la moral. Madrid: Alianza.
- NIETZSCHE, F. (2002). Crepúsculo de los ídolos. Madrid: Biblioteca Nueva.
- NIETZSCHE, F. (2006). El nihilismo europeo. Fragmentos póstumos (Otoño 1887). Madrid: Biblioteca Nueva.
- POPPER, K. R. (1985). La lògica de la investigació científica. Barcelona: Ed. 62.
- POPPER, K. R. (1989). Conjeturas y refutaciones. El desarrollo del conocimiento científico. Barcelona: Paidós.
- POPPER, K. R. (1993). Búsqueda sin término. Madrid: Tecnos.
- RORTY, R. (1996). Objetividad, relativismo y verdad. Barcelona: Paidós.
- RORTY, R. (1996). Consecuencias del pragmatismo. Madrid: Tecnos.
- WITTGENSTEIN, L. (2002). Investigaciones filosóficas. Barcelona: Crítica.
- WITTGENSTEIN, L. (2003). Tractatus logico-philosophicus. Madrid: Alianza.
- Metodologia d'investigació

- ARNAL, J. i altres (1992). Investigación educativa. Barcelona: Labor.
- BERICAT, E. (1998). La integración de los métodos cuantitativo y cualitativo en la investigación social. Barcelona: Ariel.
- BISQUERRA, R. (1989). Métodos de investigación educativa. Barcelona: CEAC.
- CAMPBELL, D. Y STANLEY, J. (1996). Diseños experimentales y cuasiexperimentales en la investigación social. Séptima reimpresión. Buenos Aires: Amorrutu Editores.
- COHEN, L. I MANION, L. (1990). Métodos de investigación educativa. Madrid: La Muralla.
- COLOBRANS, J. (2001). El doctorando organizado. Zaragoza: Mira Editores.
- COOK, T.D. I REICHARDT (1986). Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa. Madrid: Morata.
- GOETZ, J.P. I LECOMPTE, M.D. (1988). Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa. Madrid: Morata.
- GOYETTE, G. I LESSARD-HÉBERT, M. (1988). La investigación-acción. Barcelona: Laertes.
- HAIR, J.F.; ANDERSON, R.E.; TATHAM, R.L.; BLACK, W.C. (1999). Análisis multivariante. Prentice-Hall.
- KERLINGER, F.N. Y LEE, H.B. (2002). Investigación del comportamiento. México: McGraw Hill.
- LANDETA, J. (1999). El método Delphi. Barcelona: Ariel.
- LEVY, J.P.; VALERA, J. (2003). Análisis multivariado para ciencias sociales. Madrid: Prentice-Hall.
- MACMILLAN, J. I SCHUMAQUER, S. (2005). Investigación educativa. 5a. Ed. Madrid: Pearson.
- MAYKUT, P. I MOREHOUSE, R. (1999). Investigación cualitativa. Barcelona: Hurtado.
- NÚÑEZ, L. (ed.) (1993). Metodología de investigación en educación no formal. Sevilla: Preu-Spínola.
- PARDO, A. Y RUIZ, M.A. (2005). Análisis de datos con SPSS 13. Madrid: McGraw-Hill.
- PÉREZ SERRANO, G. (1994). Investigación cualitativa (2 vol.). Madrid: La Muralla.
- QUIVY, R.; VAN CAMPENHOUDT, L. (1999). Manual de investigación en ciencias sociales. México: Limusa.
- RODRÍGUEZ GÓMEZ, G. et al. (1996). Metodología de la investigación cualitativa. Málaga: Aljibe.
- SARRAMONA, J. (2006). Debate sobre la educación. Barcelona: Paidós.
- SIERRA, R. (1994). Tesis doctorales y trabajos de investigación científica. Madrid: Paraninfo.
- STAKE, R.E. (1998). Investigación con estudio de casos. Madrid: Morata.
- STAKE, R.E. (2006). Evaluación comprensiva y evaluación basada en estándares. Barcelona: Graó.
- VAN DALE, D.B. I MEYER, W.J. (1981). Manual de técnica de la investigación educacional. Barcelona: Paidós.
- VAN MANEN, M. (2003). Investigación educativa y experiencia vivida. Barcelona: Idea Books